

УДК 910.4.:379.85(477)+913:338.48.005

**ТУР ВИХІДНОГО ДНЯ «ЗОЛОТА ПІДКОВА»:
РЕАЛІЇ ТА ПОТРЕБИ ВДОСКОНАЛЕННЯ***Т.І. Божук*

Національний університет «Львівська політехніка»

Стаття присвячена питанням використання в туристичній діяльності історико-культурних ресурсів, зокрема замків, палацових комплексів і фортець. В результаті проведеного дослідження висвітлено організаційно-технологічні аспекти одного із найбільш популярних в Україні туристичних маршрутів «Золота підкова». Наведено характеристику даного туристичного продукту та подано перелік найпопулярніших туристичних підприємств Львова, що пропонують надання послуг, в тому числі і турів вихідного дня. Обґрунтовано доцільність вдосконалення туру, оскільки, відповідно до розуміння життєвого циклу туристичного продукту, на даній момент спостерігається стадія його зрілості, яка зміниться стадією спаду. Запропоновано ряд варіантів щодо можливостей вдосконалення існуючого маршруту.

Ключові слова: тур, туристичний продукт, «Золота підкова», замковий комплекс, життєвий цикл туристичного продукту.

Постановка проблеми. Розуміння культури в суспільному розвитку й усвідомлення необхідності збереження культурного різноманіття у світі розширюють перспективи культурно-пізнавального туризму як ресурсу регіонального розвитку, а також впливу його на соціальну й культурну сферу, екологію, зовнішньоекономічну діяльність і міжнародні відносини. Серед основних напрямів культурного туризму, які реалізують сучасні потреби споживача, слід назвати: фестивальний (фольклорний) туризм, туризм народних ремесел і мистецтв, гастрономічний туризм (національної кухні), релігійний туризм, історико-культурний туризм, куль-

турно-пізнавальний туризм, сільський туризм (туризм побуту етнічних груп), етнічний туризм тощо.

Львівщина посідає одне з привідних місць в Україні за кількістю об'єктів історико-культурної спадщини, які викликають значний інтерес у вітчизняних та іноземних туристів. Найбільше пам'яток історії та архітектури розміщено у Львові (2500), а також у містах Жовкві, Белізі, Бібці, Золочеві, Жидачеві, Самборі, Дрогобичі та ін. Актуальність дослідження визначається тими обставинами, що на сьогодні тематика культурно-пізнавальних турів, зокрема відвідання замків, користується популярністю серед туристів.

Мета роботи. Головним завданням статті є аналіз існуючого туристичного маршруту «Золота підкова» і формування пропозицій щодо його вдосконалення.

Аналіз публікацій і досліджень. Питанням вивчення і класифікації рекреаційно-туристичних ресурсів присвячено праці О. Бейдика [1], І. Смаля [7], В. Л. Петранівського і М. Й. Рутинського [6], Т. Палкова [5], розробкою туристично-краєзнавчих класифікацій оборонних споруд України займалися О. Мацюк [4], О. Лесик [3]; у наших попередніх дослідженнях розроблено бланк анкети, проведено соціологічне опитування і опрацьовано результати анкетування туристів щодо отриманих вражень від екскурсії територією Олеського, Підгорецького і Золочівського замків [2]. Проте, незважаючи на значний інтерес до тематики дослідження замкових комплексів Львівщини, питання залучення до цілісної екскурсійної програми таких замків як Жовківський, Бродівський, Поморянський, Свіржський, Старосільський фактично не висвітлювалися.

Результати досліджень. Одним із найпривабливіших туристичних маршрутів України є «Золота підкова Львівщини». Підтвердженням такої популярності є значна кількість львівських туристичних компаній, що його реалізують. Зокрема, використовуючи туристичний довідник «Експерсії Львівщиною», виданий Департаментом міжнародного співробітництва та туризму Львівської обласної державної адміністрації в рамках реалізації «Програми розвитку туризму та курортів у Львівській області на 2014–2017 роки» [8], проведено аналіз і виявлено, що тур є в переліку екскурсій таких туристичних підприємств: «Алла», «Астур-Інвест», «Барви-тур», «Бі тревел», «Вир мандрів», «Відвідай», «Всесвіт», «Галінтур», «Галіція-тур», «Грин-тур», «Дана К», «Дивосвіт», «Ельпіда», «Євро-Софія», «Європа-тур», «Захід шоу», «Інтертур», «Калина-тур», «Капітолій», «Кий авіа вест», «Клуб мандрівників», «Круїз пленет», «Кумпель-тур», «Лемберг-тур», «L-travel», «Леополіс-тур», «Леотур», «Львів-інтуртранс плюс», «Львівтехнополіс», «Міст-тур», «Моноліт», «Навколо світу», «Савана», «Трайидент консалтинг та інвестиції» «Трайидент хіт», «Час на мандри», «Go to Ukraine». Цей тур у календарях подорожей туристичних компаній можна зустріти під назвою «Замки Львівщини – Олесько, Підгірці, Золочів», «По замках Львівщини «Золота підкова»», «Замками Львівщини», «Золота підкова», «Замки Львівщини», «Золота підкова – незабутня прогулянка в історію», «Золоте кільце» тощо.

Маршрут туру є одноденним і коштує приблизно 250 грн. (за матеріалами «Відвідай»). До основних послуг належить проїзд комфортабельним автобусом, а супровід гіда-екскурсовода, екскурсійне обслуговування в туристичних об'єктах.

У вартість не входять і додатково оплачуються: вхідні квитки в туристичні об'єкти: Золочівський замок та Великий палац: загальний – 20 грн., студенти – 10 грн., учні – 5 грн.; китайський палац

(музей східних цивілізацій): загальний та студенти – 10 грн., учні – 4 грн.; територія Підгорецького замку: загальний та студенти – 10 грн., учні – 5 грн.; Олеський замок: загальний – 20 грн., студенти – 10 грн., учні – 5 грн., а також харчування (обід у закладах громадського харчування м. Золочева, вартість становить 60 грн.).

Так виглядають реалії. Однак, організатори туризму повинні розуміти, що будь-який туристичний продукт характеризується стадіями життєвого розвитку, і обов'язково настане той момент, коли у результаті перенасичення даним туристичним продуктом на туристичному ринку спостерігатиметься спад і відповідно низький обсяг його реалізації. Таке явище стане свідченням необхідності своєчасної переорієнтації на нові потреби споживача. І тоді постане необхідність доповнення даного туру новими оглядовими об'єктами і відповідно збільшення його тривалості, що приведе до зростання його ціни. І тут варто звернутися до популярної праці О. Мацюка «Замки і фортеці Західної України» [4, с. 13-50]. Описаний тут туристичний маршрут «Золота підкова» (рис. 1) довжиною 238 км можна проїхати автобусом за один чи два дні.

Відповідно до запропонованого маршруту, виїжджаючи зі Львова, туристи зможуть оглянути такі пам'ятки: дерев'яна церква на Сихові, Звенигород (городище, музей, церкви), Старе село (замок), Бібрка (горб з каплицею, де полюбляв відпочивати Іван Франко; оборонний костел), Свірж (замок), Перемишляни (костел), Унів (Унівська Лавра), село Гологори, Гологірки (церква на місці замка княжної Олени), Лагода, колишній Словітський монастир, Червоне (палац), Ясенівці (вежа), Білий камінь (руїни замку), Золочів (замок, церква), Поморяни (замок), Підгірці (замок, городище Пліснесько), Сасів (дерев'яна церква), Верхобуж (витоки Західного Бугу), Буськ, Дідилів тощо.

Безумовно, що сучасний стан доріг не дозволяє якісно реалізувати подорож. Однак можна завчасно запропонувати ту-

України / О. В. Лесик– Львів: Світ, 1993. – 176 с.

4. Мацюк О. Замки і фортеці Західної України (історичні мандрівки) / О. Мацюк – Львів : Центр Європи, 2005. –192 с.

5. Палков Т. Замки Львівщини : історія та легенди : Путівник / Т. Палков. – Львів, 2008. – 64с.

6. Петранівський В.Л. Туристичне краєзнавство: навчальний посібник / В.Л. Петранівський, М.Й. Рутинський. – К. : Знання, 2006 – 575 с.

7. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу / І.В. Смаль – Ніжин : Вид-во Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. – 336 с.

8. Туристичний довідник «Експерсії Львівщиною» виданий в рамках реалізації «Програми розвитку туризму та курортів у Львівській області на 2014–2017 роки» / [Авт.-упор. О. Погорілко, Н. Табака, Х. Кулик, О. Мельник, М. Голик]. – Львів : Камула, 2014. – 48 с.

Bozhuk T.I. WEEKEND TOUR «THE GOLDEN HORSESHOE»: IMPROVEMENT NEEDS AND REALITIES. *The given article is devoted to the issues of using of the historical and cultural resources, including castles and palace complexes in tourism. As a result of the study, the organizational and technological aspects of one of the most popular tourist destinations in Ukraine «The Golden Horseshoe» have been highlighted in the article. The characteristic of the given tourist product is included in the article. Besides, it is stated that a one-day tour includes visits of Oleskyi, Pidhoretskyi and Zolochivskyi castles. The article indicates the main services and those ones, which can be purchased for the additional fee. In addition, the tourist route «The Golden Horseshoe» by Orest Matsyuk, which includes visits to the castles in the Old Village, Svirzh, Pomoryany and other historical and cultural sites (wooden churches, churches, city out, etc.) has been analysed. The necessity of improving of the tour has been motivated according to the understanding of the life cycle of the tourist product. Taking into consideration the cur-*

rent state of infrastructure providing of the research area, a number of options on ways of improving of the existing route has been proposed enlisting Zhovkva and Brody castles. Besides, considering the poor state of roads, the railway connection to Zhovkva, Brody and Zolochiv should be used combining with bikeways, which will allow visiting places of interest and reducing the cost of the tour.

Key words: *tour, tourism product, «the Golden Horseshoe», castle complex, life cycle of the tourist product.*

Божук Т.І. ТУР ВИХОДНОГО ДНЯ «ЗОЛОТА ПІДКОВА»: РЕАЛІЇ І НЕОБХОДИМОСТІ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ. *Статья посвящена вопросам использования в туристической деятельности историко-культурных ресурсов, в частности замков, дворцовых комплексов и крепостей. В результате исследования определены организационно-технологические аспекты одного из самых популярных в Украине туристических маршрутов «Золотая подкова». Дана характеристика указанного туристического продукта и перечислены наиболее популярные туристические предприятия Львова, которые предлагают услуги, в том числе и туров выходного дня. Обоснована целесообразность совершенствования тура, поскольку, в соответствии с пониманием жизненного цикла туристического продукта, на данный момент наблюдается стадия его зрелости, которая изменится стадией спада. Предложен ряд вариантов касательно возможностей совершенствования существующего маршрута.*

Ключевые слова: *тур, туристический продукт, «Золотая подкова», замковый комплекс, жизненный цикл туристического продукта.*